

Monumentnummer*: 514473

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82957/178

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Apeldoorn AA 2071

Omschrijving**

Inleiding

Het GYMNASIUM is gelegen aan de Kastanjelaan op de hoek met de Alexanderlaan en ligt precies in de as van de weg. Het pand is in 1913 gebouwd naar een ontwerp uit 1912 van de Apeldoornse gemeente-architect Gerrit de Zeeuw (1861-1938) in de Nieuw-Historiserende stijl met invloeden van de Um-1800 stijl en versoberd Classicisme. Naast het gebouw bevindt zich een voormalige conciërgewoning en achter het gebouw een later gebouwde gymnastiekzaal.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op een vierkante plattegrond in de vorm van een centraalbouw. Het telt twee bouwlagen onder een omlopend afgeplat schilddak met leien in maasdekking. Alle gevels hebben een forse middenrisaliet, waardoor het pand bijna kruisvormig overkomt. Gevels en risalieten hebben hardstenen hoekblokken ter plaatse van de plint. De gevels hebben een hardstenen waterlijst die onder de vensters van de begane grond naar boven rechthoekig is omgezet. De gevels worden afgesloten door een zandstenen architraaf, bakstenen fries en geprofileerde houten gootlijst op houten klossen, waarachter een bakgoot. De vensters worden ontlast door een steens segmentboog met zandstenen aanzet- en sluitstenen en hebben zandstenen kroonlijstjes en kalven. De vensters hebben, tenzij anders vermeld, onder het kalf een 16-ruits stolpraam en boven het kalf een 16-ruits schuifraam en bezitten aan de bovenzijde een 4-ruits beschermer. De lokalen zijn op beide verdiepingen gegroepeerd rondom een grote centrale hal met ter plaatse van het risaliet in de linker zijgevel het trappenhuis. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bezit in de middenas van het risaliet de hoofdingang met een in een portiek vervatte dubbele paneeldeur met 9-ruits oeil de boeufs en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

twee 16-ruits bovenlichten. De portiek is bereikbaar via een hardstenen trap en is gevat in een omlijsting met zandstenen fronton op vlakke pilasters met spekbanden. Het fronton bezit een cartouche met wapenschild en guirlandes. De portiek wordt aan beide zijden geflankeerd door een venster met onder een 12-ruits en boven een 6-ruits raam. Boven het kroonlijstje een oeil de boeuf met beeldhouwde omlijsting. De verdieping heeft drie vensters, waarvan het middelste onder het kalf een 16-ruits draairaam heeft. Het risaliet wordt afgesloten met een fronton met een oeil de boeuf met rijk beeldhouwde omlijsting. Het fries heeft hier een cartouche met in verguld opschrift het woord gymnasium. Het schilddak van het risaliet wordt bekroond met een klokkentorentje, bestaande uit een vierkante onderbouw met wijzerplaten en een rechthoekig open klokkenstoel met rondboogopeningen en een gebogen zinken schilddak met hoekpinakels en een smeedijzeren windvaan.

Links en rechts van het risaliet bevat de gevel zowel op de begane grond als de verdieping twee vensters. De gevel bezit verder sierankers ter hoogte van de verdiepingsvloer en in zandsteen gevatte luchtroosters. Het dakschild heeft twee dakkapellen met leien schilddaken en luiken met 3-ruits raampje.

De op hoofdlijnen symmetrisch ingedeelde LINKER ZIJGEVEL bezit in de middenas van het risaliet de zij-ingang met een in een portiek vervatte dubbele paneeldeur met 9-ruits oeil de boeufs. De portiek is bereikbaar via een hardstenen trap en is gevat in een omlijsting met zandstenen hoofdgestel op vlakke pilasters met spekbanden. De portiek wordt aan beide zijden geflankeerd door een kelderlicht in de plint en een venster met onder en boven een 6-ruits raam. De eerste verdieping heeft drie vensters zonder beschermer en de tweede verdieping heeft in de hier hoger opgaande risaliet eveneens drie vensters met onder 12-ruits vensters met verzwaarde middenstijl in plaats van stolpramen en boven 12-ruits ramen. Links van het risaliet bezit de gevel op beide verdiepingen drie vensters en rechts twee. De gevel bezit verder in zandsteen gevatte luchtroosters en links van het risaliet een buitentoegang tot de kelder. Het dakschild heeft drie dakkapellen met leien schilddaken en luiken met 3-ruits raampje.

De symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL bevat in het risaliet op de begane grond zes vensters met 9-ruits ramen boven en onder en op de verdieping zes vensters met 12-ruits ramen onder en boven. Links en rechts van het risaliet is de gevel vrijwel blind. De gevel bezit verder sierankers ter hoogte van de verdiepingsvloer en in zandsteen gevatte luchtroosters. Het dakschild heeft drie dakkapellen met leien schilddaken en luiken met 3-ruits raampje. Tegen de gevel staat een galerij met bakstenen plint met natuurstenen dekplaten en hoekblokken, houten Toscaanse zuiltjes en een geprofileerd hoofdgestel. De op hoofdlijnen symmetrisch ingedeelde RECHTER ZIJGEVEL bevat in het risaliet op de begane grond drie en op de verdieping twee vensters. Links daarvan op beide verdiepingen twee en rechts drie vensters. De gevel bezit verder in zandsteen gevatte luchtroosters. Het dakschild heeft drie dakkapellen met leien schilddaken en luiken met 3-ruits raampje.

In het INTERIEUR bevinden zich nog meerdere oorspronkelijke onderdelen, waaronder vloeren en een monumentale trap, uitgevoerd in rood terrazzo. Enkele lokalen bezitten nog (delen van) de oorspronkelijke betimmering, lambrisering en kastenwanden. Verder bevat het pand geprofileerde deurkozijnen. De zolder bevat een klokkenstoel.

Waardering

SCHOOLGEBOUW, ontworpen in 1913 door architect GERRIT DE ZEEUW.

- Van architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten, de gave verhoudingen en de bijzondere detailleringen in vormgeving en materiaalgebruik. Het object is als schoolgebouw van belang als voorbeeld van een functionele en typologische ontwikkeling. Het object is een goed en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van de Nieuw-Historiserende stijl en een hoogtepunt in het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

oeuvre van architect Gerrit de Zeeuw.

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied. Het complex speelt daarin, met de monumentale hoofdgevel haaks op de gaffelvormige aansluiting van de Kastanjelaan op de Alexanderlaan en in de as van de weg gelegen, een beeldbepalende rol. Het object heeft een ensemblewaarde in relatie met de haar omringende bebouwing en elementen (gymzaal, conciërgewoning, hekwerk).

- Van cultuurhistorische waarde als belangrijk element uit de geschiedenis van het onderwijs in de gemeente Apeldoorn.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw